

THINKERS PUBLISHING

**kondigt een nieuwe
publicatie aan:**

**Correspondentie-
schaken**

in Nederland

**50 jaar NBC
1966 - 2016**

www.thinkerspublishing.com

Correspondentieschaken in Nederland

De Nederlandse Bond van Correspondentieschakers is opgericht op 19 november 1966. Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan in 2016 verschijnt dit boek. Dit boek beschrijft de geschiedenis van de NBC. Veel artikelen komen uit eigen bronnen (uit het blad van de NBC Schaakschakerijen bijvoorbeeld), of zijn speciaal voor deze uitgave geschreven.

De oudst bekende Nederlandse correspondentiepartij komt uit 1804 Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de eerste initiatieven ontwikkeld om tot een eigen vereniging van correspondentieschakers te komen. Dick Smit uit Zwolle en de legendarische Kor Mulder van Leens Dijkstra vanuit zijn boerderij in De Wier spelen in de onstaansgeschiedenis een sturende rol.

Kor Mulder van Leens Dijkstra wordt de eerste Nederlandse grootmeester. Prominente bestuurders als Henk Mostert en Nol van 't Riet zetten Nederland op de internationale kaart bij de ICCF en een reeks van sterke grootmeesters als Hans Bouwmeester, Ger van Perlo en Dick van Geest zorgen ervoor dat de NBC ook schaaktechnisch groot samint groeit.

Correspondentieschaken is er voor iedereen!
Deze ontwikkeling bekroont zich in het wereldkampioenschap van Gert Timmerman in 2001, Joop van Oosterom die tweemaal wereldkampioen wordt, en het wereldkampioenschap van Ron Langeveld in 2012.

In dit boek is de laatste geschiedenis van de NBC beschreven, over stuwverlopen, schaakkaarten die maanden onderweg zijn naar donker Rusland, gesprekken met gro-overschrijningen, tot de komst van Kamoda, Houdri en Soedfish, waardoor het kampioenschap van het correspondentieschaken voorgoed verandert. Geïllustreerd met meer dan honderd geselecteerde partijen van de kampioenen, inclusief de correspondentieschaakcarrière van Max Erwe en een speciale bijlage van oud-wereldkampioen correspondentieschaken Fritz Baumbach die zijn lichte laat schijnen op zijn Nederlandse evenknieën.

Een unieke geschiedenis en een uniek boek.

THINKERS PUBLISHING

www.thinkerspublishing.com

Correspondentieschaken in Nederland

50 jaar
NBC
1966 - 2016

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

ISBN: : 9789492510044 Gepubliceerd november 2016
363 pagina's € 34,95 (tot 19 nov 2016 jubileumprijs € 29,95!)

Inhoud

Voorwoord	-----	7
Hoofdstuk 1	1966-1970 Over de voorgeschiedenis	9
Hoofdstuk 2	1971-1980 Over de ICCF	41
Hoofdstuk 3	1981-1990 Over het overbrengen van zetten	87
Hoofdstuk 4	1991-2000 Over de organisatie van de NBC	155
Hoofdstuk 5	2001-2010 Over de rol van de computer	235
Hoofdstuk 6	2011-2016 Over de toekomst	301
Bijlagen	-----	351
Index	-----	357

Voorwoord

Het schaakspel is een bordspel. Het stereotiepe beeld is bekend. Twee spelers zitten, in diep gepeins, tegenover elkaar. De stelling op het bord ziet er ingewikkeld uit, rechts tikt de klok de seconden weg.

Zo niet bij correspondentieschaken. Daar is de tegenstander ver weg. Het meest helder wordt dit onderscheid verwoord in het Duits, met de alleszeggende termen: *Nahschach* en *Fernschach*.

Tussen correspondentieschaken en 'gewoon' bordschaken zijn meer verschillen. De bordschaker heeft een beperkte bedenktijd, hooguit een paar uur, en mag niemand raadplegen, al het denkwerk moet gedaan worden door de eigen hersenen. De correspondentieschaker heeft een veel ruimere bedenktijd ter beschikking, gewoonlijk 50 dagen voor 10 zetten, en mag alles en iedereen raadplegen. Dus, indien beschikbaar: boeken, databases, engines, andere schakers – zelfs de hond van de melkboer die de f-pion besnuffelt, kan gelezen worden als een aanwijzing.

Het karakter van correspondentieschaken is hierdoor wezenlijk anders. Dat betekent ook verschillen tussen de beoefenaars. Sommige schakers spelen alleen bordschaak, sommigen alleen correspondentieschaak. Er zijn ook spelers die beide disciplines beoefenen.

Door de extra bedenktijd en de mogelijkheden tot hulp bij analyse zijn correspondentiepartijen vaak van een hoog niveau, en worden zowel strategische plannen als tactische wendingen indringend onderzocht. Maar blunders komen net zo goed voor als bij het bordschaak...

In Nederland wordt al heel lang correspondentieschaak gespeeld. Op 19 november 1966 hebben de correspondentieschakers een eigen vereniging opgericht, de NBC, de Nederlandse Bond van Correspondentieschakers. Op 19 november 2016 bestaat de NBC 50 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum verschijnt dit boek. Een geschiedenis van een vereniging is een geschiedenis van mensen. Deze mensen, de correspondentieschakers, staan in dit boek centraal; indachtig het motto van de ICCF 'Amici Sumus'.

Albert Hebels,
voorzitter

4

1991-2000

**Over de
organisatie
van de NBC**

50 jaar NBC 1966 - 2016

1991-2000

In dit decennium daalt het ledental. Per 31 augustus 1990 heeft de NBC 1419 leden, per 31 december 2000 zijn er 696 leden. Dat betekent een gemiddelde daling van ruim 70 leden jaarlijks. Het effect van Fischer-Spasski is uitgewerkt, en de generatie die toen begon te schaken heeft nieuwe maatschappelijke beslommingen gekregen.

Ook komt de computer op, de jeugd krijgt andere alternatieven. Het lukt het bestuur niet, ondanks diverse propaganda-activiteiten, de dalende trend te keren.

De NBC grijpt het 25 jarig bestaan aan om opnieuw een toernooi te organiseren, een 'groots' toernooi, een 'Open Superkampioenschap'. Er meldt zich een anoniem blijvende sponsor, die een groot prijzengeld beschikbaar stelt: de winnaar krijgt 15.000 gulden.

Het toernooi zal (nog) per post gespeeld worden, en de deelnemers spreken af de hulp van de computer alleen te gebruiken voor het zoeken in databases – niet voor het bepalen van de zetten. De start is moeizaam, doordat eerst een Duitse grootmeester afzegt, en daarna ook Hans Bouwmeester niet mee kan doen – een vervanger wordt niet tijdig gevonden, zodat al zijn partijen als verlies in de tabel staan. Henk Mostert is wedstrijdleader.

Het toernooi duurt van 1 november 1991 tot 1 juli 1994.

50 jaar NBC 1966 - 2016

NBC 25

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1	2615	Gert Timmerman	NED	■	½	½	1	½	1	½	1	1	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	17½
2	2565	Joop van Oosterom	NED	½	■	½	1	½	½	1	½	1	½	1	1	1	1	½	1	1	½	1	1	16
3	2510	Achim Soltau	DLD	½	½	■	½	1	½	½	½	½	1	½	1	½	½	1	½	1	1	1	1	14½
4	2570	Ove Akebjærg	DEN	0	0	½	■	½	1	½	1	½	½	½	½	½	1	1	1	1	1	1	1	14
5	2535	Terje Wibe	NOO	½	½	0	½	■	½	½	0	1	1	1	½	1	1	½	1	0	1	1	1	13½
6	2520	Frank Hovde	NOO	0	½	½	0	½	■	0	1	1	1	½	1	1	½	½	1	1	1	½	1	13½
7	2570	Peter Boll	NED	½	0	½	½	½	1	■	½	0	0	½	1	½	1	½	½	1	1	1	1	12½
8	2590	Horst Rittner	DLD	0	½	½	0	1	0	½	■	½	1	½	0	½	1	½	1	1	1	1	1	12½
9	2365	Henk Sarink	NED	0	0	½	0	0	0	1	½	■	1	½	½	½	1	1	0	1	1	1	1	11
10	2500	Dick Smit	NED	0	½	0	½	0	0	1	0	0	■	1	1	1	1	0	1	½	½	½	1	10½
11	2585	Haije Kramer	NED	0	0	½	½	0	½	½	½	½	0	■	½	½	½	½	1	1	1	1	½	10½
12	2470	Henk Temmink	NED	0	0	0	½	½	0	0	1	½	0	½	■	1	1	½	½	1	1	½	1	10½
13	2500	Viggo Quist	DEN	½	0	½	½	0	0	½	½	½	0	½	0	■	0	1	½	1	0	1	½	8½
14	2500	Ronald Overveld	NED	0	0	½	½	0	½	0	0	0	0	½	0	1	■	½	½	½	1	1	½	8
15	2565	Tjalling Wiersma	NED	0	0	0	0	½	½	½	½	0	1	½	½	0	½	■	½	0	0	½	½	7
16	2500	Piet Seewald	NED	0	½	½	0	0	0	½	0	0	0	0	½	½	½	½	■	1	0	1	½	7
17	2480	Ron. Weijerstrass	NED	0	0	0	0	1	0	0	0	1	½	0	0	0	½	1	0	■	0	½	1	6½
18	2510	Olavi Neuvonen	FIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	0	1	0	1	1	1	■	0	½	6
19	2480	Jaap Staal	NED	0	½	0	0	0	½	0	0	0	½	0	½	0	0	½	0	½	1	■	½	5½
20	2435	Joop Kolenbrander	NED	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	0	½	½	½	½	0	½	½	■	5
21	2630	Hans Bouwmeester	NED	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Van het toernooi verschijnt een boek bij Uitgeverij Van Spijk.

Vijf jaar later, bij het 30 jarig bestaan van de NBC, wordt opnieuw een toernooi georganiseerd. Het NBC 30 toernooi. Ditmaal is het de bedoeling in opkomst zijnde Nederlanders de gelegenheid te bieden om titelresultaten te behalen.

Ook nu verschijnt een toernooiboek bij Van Spijk, nu met bijna alle partijen geanalyseerd door de spelers zelf. Henk Mostert start als wedstrijdleider, maar wordt in verband met zijn gezondheid tijdens het toernooi opgevolgd door Gerard van den Haak.

Het toernooi start 1 april 1997 en eindigt 1 juli 2000.

50 jaar NBC 1966 - 2016

NBC 30

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	Manfred Kahn	DLD	■	½	½	½	1	½	½	½	½	1	1	1	½	1	½	9½
2	Achim Soltau	DLD	½	■	½	½	0	0	1	½	1	1	1	1	1	1	½	9½
3	Michiel Plomp	NED	½	½	■	½	0	1	½	½	½	1	1	½	½	1	1	9
4	Heinz Prokopp	DLD	½	½	½	■	½	½	½	1	½	½	0	1	½	1	1	8½
5	Jens Ove Fries Nielsen	DEN	0	1	1	½	■	½	½	½	0	½	½	½	½	1	1	8
6	Toon Stuart	NED	½	1	0	½	½	■	½	1	½	0	½	1	½	½	½	7½
7	Laurent Jacot	FRA	½	0	½	½	½	½	■	½	1	1	0	½	1	½	½	7½
8	Georg Walker	ZWI	½	½	½	0	½	0	½	■	1	½	½	½	1	½	1	7½
9	Luc Compagnie	NED	½	0	½	½	1	½	0	0	■	½	½	½	½	1	½	6½
10	Wim Boom	NED	0	0	0	½	½	1	0	½	½	■	1	½	½	½	1	6½
11	Albert Hebels	NED	0	0	0	1	½	½	1	½	½	0	■	0	1	½	½	6
12	Yrjö Oksanen	FIN	0	0	½	0	½	0	½	½	½	½	1	■	½	0	1	5½
13	Ake Backlund	FIN	½	0	½	½	½	½	0	0	½	½	0	½	■	½	½	5
14	George Pyrich	GBR	0	0	0	0	0	½	½	½	0	½	½	1	½	■	½	4½
15	Bent Sørensen	DEN	½	½	0	0	0	½	½	0	½	0	½	0	½	½	■	4

Over de organisatie van de NBC

Bestuur

De NBC is een vereniging naar Nederlands recht. Vanaf het allereerste begin heeft de NBC een bestuur dat de gebruikelijke functies voorzitter, secretaris en penningmeester vervuld heeft.

De competitie wordt gerund door de algemeen wedstrijdleider die deel uitmaakt van het bestuur. Deze heeft daarnaast tal van wedstrijdleiders, die geen lid zijn van het bestuur, en een gedeelte van de competities leiden.

Met het formulier op de volgende pagina houden wedstrijdleiders hun administratie bij. Ook is de redacteur lid van het bestuur, terwijl de andere redactie-medewerkers dat niet zijn.

Daarnaast zijn er in de loop der tijd diverse bestuursfuncties vervuld, die refereren aan de relevante taken binnen het bestuur in die periode, zoals de internationale contacten, of de propagandaleider.

50 jaar NBC 1966 - 2016

NEEDERLANDSE BOND van CORRESPONDENTIESCHAKERS
WERKBLAD voor de WEDSTRIJGLEIDER

GROEP: 87-b Deelnemers bericht op: 5-5-87 Aanvang: 14-5-89
Einde: 21-3-89

Uitslagen:

1. D Alderden i. C.H.W. Raymaekers	11.
2. J.W. ten Braake i. G.A.v. Swal	12.
3. C.H.W. Raymaekers i. G.A.v. Swal	13.
4. J.W. ten Braake i. C. Brankhuis	14.
5. C.H.W. Raymaekers o. J.W. ten Braake	15.
6. D Alderden i. J.W. ten Braake	16.
7. C. Brankhuis i. C.H.W. Raymaekers	17.
8. G.A.v. Swal o. C. Brankhuis	18.
9. C. Brankhuis o. D Alderden	19.
10. v. Swal - Alderden $\frac{2}{3}$	20.
	21.

Tijdeoverschrijdingen:

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.
	9.

Vakanties:

1. J.W. Braake $\frac{1}{2}$ - $\frac{2}{3}$	4.	8.
2.	5.	9.
3.	6.	10.
	7.	11.

WEDSTRIJDTABEL:

	1	2	3	4	5	6	7	Punten	Plaats
1) C.H.W. Raymaekers		1	0	0	0			1	
2) G.A.v. Swal	0		1	0	0			1	
3) D Alderden	1	0		$\frac{1}{2}$	1			$2\frac{1}{2}$	
4) J.W. ten Braake	1	1	$\frac{1}{2}$		1			$3\frac{1}{2}$	I ^e
5) C Brankhuis	1	1	0	0				2	
6)									
7)									

Wedstrijd afgesloten te Harlem, op 21-3-89, door G.H.P. vd Laak

Formulier wedstrijdleider

50 jaar NBC 1966 - 2016

Het bestuur vergadert tussen de 4 en 10 maal per jaar, vaak bij een bestuurslid thuis, soms ook centraal in Nederland in gehuurde kantoorruimte.

Algemene Leden Vergadering (ALV)

Het hoogste orgaan van de NBC is de ALV. Deze komt ten minste een maal

per jaar bijeen. Dit gebeurt in verschillende plaatsen, Zwolle, Den Haag, Eindhoven, of 1971 in Hilversum (de KRO studio). Van 1997 tot en met 2011 is het Max Euwe Centrum in Amsterdam het vaste decor, al moet in 2007 uitgeweken worden naar De Balie. Vanaf 2012 wordt standaard in Utrecht vergaderd.

Impressie van een ledenvergadering

Impressie van de ALV in 2010

Op de vergadering wordt de jaarrekening en het jaarverslag vastgesteld. De kascommissie doet verslag van haar bevindingen. Het beleid en de begroting

komen aan de orde. Inclusief de bestuursleden zijn er gewoonlijk tussen de 12 en 25 leden die de ALV bezoeken. Dit aantal is opvallend constant in de loop der jaren – ook in de periode waarin de NBC bijna 1500 leden heeft.

50 jaar NBC 1966 - 2016

Schaakschakeringen

Al vanaf de oprichting in 1966 heeft de NBC een 'bondsorgaan', dat aan alle leden wordt toegestuurd, het blad Schaakschakeringen. De eerste 8 nummers hebben overigens nog als kop NBC Mededelingen op de omslag staan, maar vanaf nummer 9, oktober 1967, wordt de naam Schaakschakeringen. De drie gebroeders Van Spijk uit Venlo zijn lid van de NBC.

In hun drukkerij wordt het blad vervaardigd. Iemand van de drukkerij ontwerpt ook het logo. Dat logo blijft van 1967 tot 2011 in gebruik.

Schaakschakeringen is in principe een maandblad, al zal die frequentie in latere jaren niet altijd gehaald worden. Ook blijft Van Spijk de uitgever, totdat de uitgeverij in september 2007 stopt.

Logo schaakschakeringen

Schaakschakeringen is het middel waarmee het bestuur de leden informeert. De redacteur is dan ook bestuurslid. Ad van Doremalen is de eerste redacteur, hij is dit van 1967 tot 1974. De inhoud

bestaat uit bestuursmededelingen, uitslagen, standen, aankondigingen van toernooien. En natuurlijk partijen en artikelen.

Sommige bijdragen van vaste medewerkers behoren gedurende decennia tot de 'harde kern' van Schaakschakeringen. Allereerst is daar de openingsrubriek van Bram van der Tak – hij zal dit blijven doen tot en met september 2005 (Schaakschakeringen 370), meer dan 30 jaar. En natuurlijk de eindspelrubriek van Ger van Perlo, met een vergelijkbaar lange levensloop!

Vanaf 1974 (met Schaakschakeringen 86) wordt Roger Feytens redacteur. Hij kiest voor een inhoud en vorm die wat meer leunt op het Duitse blad Fernschach. Dat betekent ook partijen van spelers uit de lagere klassen. Destijds wordt kopij nog aangeleverd op handgeschreven vellen. Soms was het niet te ontcijferen. Roger Feytens, terugkijkend: "Zo heb ik jarenlang de uitslagen van een bepaalde wedstrijdleader echt moeten leren ontcijferen." Henk Mostert levert getypte vellen aan. "Hij was een prettige uitzondering."

Kopij wordt op een typemachine uitgewerkt, later wordt dat een pc (destijds een 'homecomputer' genoemd). Dan gaat de kopij naar drukkerij Van Spijk, en die wordt daar handmatig gezet. Diagrammen worden door de redacteur met een stempel gemaakt en door Van Spijk in druk gezet.

50 jaar NBC 1966 - 2016

Inhoudelijk blijft de formule vrij constant. De vaste rubrieken blijven, daarnaast zijn er tal van incidentele bijdragen, zoals de lotgevallen van reizende reporter Roby Bellemans die correspondentieschakers thuis bezoekt.

Royer Feytens blijft redacteur tot maart 1993 (Schaakschakeringen 283). Hij wordt opgevolgd door zijn – tot dat moment vaste medewerker – Bertrand Weegenaar. Bertrand voegt een rubriek boekbesprekingen toe. Ook worden vaker profielen geplaatst. In een profiel vertelt een correspondentiespeler over zichzelf, en analyseert een eigen partij. Vaste items blijven de geselecteerde partijen (door Tom de Ruiter onder meer), de openingsrubriek van Bram van der Tak, de bijdragen van John Elburg, en de eindspelrubriek van Ger van Perlo.

Jaap van der Kooij maakt tot en met 2002 steeds het jaaroverzicht van de gepubliceerde partijen, gerangschikt op opening.

Heinse van Houten verzorgt de opmaak vanaf oktober 1993 – hij zal dit blijven doen tot maart 2008. Door verbeterde apparatuur, en opmaak op de pc, wordt Schaakschakeringen voortaan elektronisch aangeleverd aan Drukkerij Van Spijk.

Joop Simmelink is redacteur a.i. vanaf Schaakschakeringen 324 van januari 1997, met Theo van de Berkmortel enige jaren als rechterhand. De frequentie wordt tweemaandelijks. Vanaf april

1999 (Schaakschakeringen 338) neemt Jelle van den Braak het a.i. over. Met de rubriek 'Aan zet' wordt de traditie om spelers voor te stellen nieuw leven ingeblazen. Met nieuwe grafische apparatuur (DTP apparatuur) wordt de opmaak verder geautomatiseerd. Kleuren-druk van de omslag doet haar intrede, net zoals figurine-notatie, met Schaakschakeringen 360 in december 2002. Vanaf maart 2006 is Jacques Vermeulen mederedacteur.

Als zowel Jelle van den Braak als Jacques Vermeulen door persoonlijk gewijzigde omstandigheden hun redacteurschap neerleggen in het najaar van 2007, en uitgeverij Van Spijk is gestopt, maakt Cor van Wieringen in december 2007 een gecombineerd nummer van Schaakschakeringen 378 en De Postduif 68. De Postduif is het maandblad in eigen beheer dat hij – speciaal voor postschakers – is gestart in maart 2002. In deze gecombineerde vorm verschijnt Schaakschakeringen vervolgens nog tot maart 2011.

Vanaf 2011 komt er per kwartaal de elektronische nieuwsbrief uit. Het is een pdf, die op verzoek ook op papier aan de leden wordt toegestuurd. Gert Legemaat maakt dit, zowel qua inhoud als opmaak. Na 2013 neemt eerst Albert Hebels en daarna, vanaf 2015, Eric van 't Hof de inhoud voor zijn rekening, terwijl Hein Stallinga de opmaak doet.

50 jaar NBC 1966 - 2016

Nederlandse Bond van
Correspondentieschakers

Nieuw logo NBC

Website

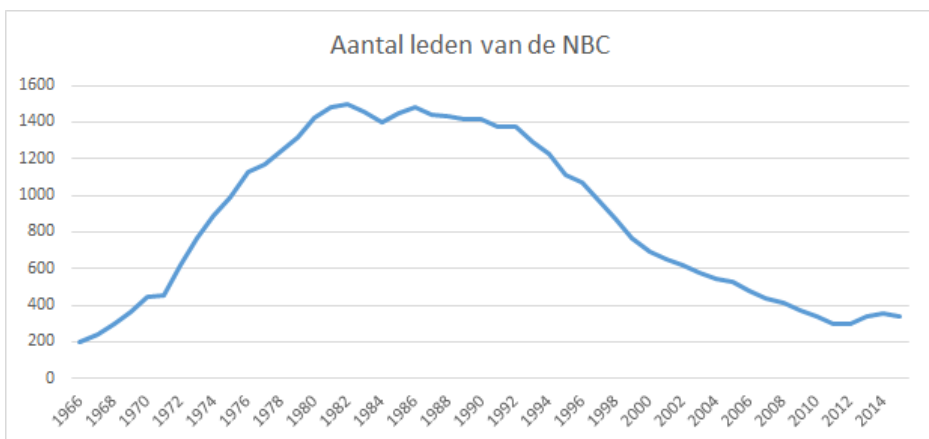
De NBC krijgt voor het eerst een eigen website rond juli 2000. Kees Paagman heeft deze vervaardigd, en onderhoudt haar ook. In 2003 maakt Ronald Ritsema een nieuwe site, het adres wordt www.correspondentieschaken.nl.

In 2005 gaat Jan Pruijboom er mee verder, Hein Stallinga maakt eind 2007 De indeling en actualiteit worden verbeterd. Een site blijft dynamisch, anno 2016 wordt opnieuw onderhoud verricht.

Ontwikkeling ledental

Aanvankelijk kent de NBC een verenigingsjaar van 1 september tot 1 september. In de grafiek is dan het ledental per 31 augustus aangegeven. Na een verlengd jaar 1993/1994 is het verenigingsjaar gelijk aan het kalenderjaar, en het ledental per 31 december opgenomen in de grafiek.

(zie hieronder de grafiek van het ledenverloop)

50 jaar NBC 1966 - 2016

Uit de werkplaats van de correspondentieschaker

(door Kor Mulder van Leens Dijkstra, uit *Schaakschakeringen* 58, maart 1972)

Met opzet heb ik de naam werkplaats gekozen, omdat correspondentieschaken niet een kwestie is van intelligentie alleen, zoals velen nog denken. Het komt zelfs niet op de eerste plaats, doch is een van de vele factoren, die een correspondentieschaker de resultaten moeten brengen, waarnaar hij streeft. Wat hij nodig heeft, is een nooit aflatende energie, een groot doorzettingsvermogen, hardnekkigheid, en een 'never say die'-mentaliteit in slechte standen, kortom, het is altijd werken geblazen. Naast de kennis, die wij bezitten van opening, middenspel en eindspel en onze inspiratie, die wij in deze onderdelen van de partij tentoonspreiden, is het toch uiteindelijk de transpiratie (langdurige, harde arbeid), die het resultaat moet bewerkstelligen! Hopelijk kan onderstaande partij enig inzicht geven in de hoop en wanhoop, waarin een speler verkeert, die een verloren staande partij wil redden!

- G Kepper
- Kor Mulder van Leens Dijkstra
- Olympiade VII, semifinale 1972
- Kor Mulder van Leens Dijkstra

Geeft aan dat ik in deze partij wil vechten en geen (goedkope) remise nastreef, die na 3... c5 4. exd5 exd5 5. ♖b5+ ♖d7 6. ♖e2+ ♖e7 7. ♖xd7+ ♗xd7 8. dxc5 ♗xc5 9. ♗df3! ♖xe2+ 10. ♗xe2 ♗e6! 11. ♖e3 ♗f6 12. 0-0-0 ♖c5 13. ♖xc5 ♗xc5 14. ♗f4 0-0-0 15. ♗e5 ♖hf8 16. ♖he1 ♗e6! vrij gemakkelijk te bereiken is (Van der Tak – Mulder van Leens Dijkstra, K03, 1972). Verder heb ik met 3... ♗c6 nog nooit verloren, dus wat let me??

4. ♗gf3 ♗f6 5. e5 ♗d7 6. ♗b3 f6 7. ♖b5 a6!?

Stuurt aan op een variant, die een slechte reputatie heeft, doch waarin ik na veel huisvljijt nieuwe mogelijkheden had ontdekt.

8. ♖xc6 bxc6 9. 0-0 c5 10. c4 dxc4 11. ♗a5 ♗b6 12. exf6 gxf6!

De slechte reputatie van deze variant is ontstaan na de partij Bronstein – Szabo, Saltsjobaden 1948, waarin Szabo na 12... ♖xf6 13. dxc5 ♖f5 14. ♖g5 ♖xc5 15. ♖d8+ ♖f7 16. ♖ad1 snel het onderspit dolf!

13. ♖e3!

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ♗d2 ♗c6

(zie diagram volgende pagina)

50 jaar NBC 1966 - 2016

Stelling na: 13. ♖e3!

Van de zetten, die hier in aanmerking komen nl. 13. ♖e5, Re1, ♖xc4, ♖c6, ♖h4, ♖f4 en ♖e3 kiest hij wel uitgerend de zet, waaraan ik het meeste hekel heb. Andere mogelijkheden zijn hier in plaats van 13. ♖e3: I 13. ♖e5 fxe5 14. ♖h5 ♖d7 15. ♖xe5 ♖d6! 16. ♖e4! (Na 16. ♖g7 ♖e7! 17. ♖xh8 ♖b7 18. ♖g5 ♖xh8 19. ♖c7 ♖e7. 20. dxc5?! ♖d5! staat zwart beter! Linert – Mulder van Leens Dijkstra, corr. 1964) .. ♖d5 17. dxc5 c6! 18. b4! (minder goed 18. ♖xc4 ♖c7 19. ♖e5 ♖xe5 20. ♖xc5 ♖b7 en zwart staat goed. Sacharov – Lein, Tallinn 1965) 18. .. ♖c7 19. ♖xc4 ♖e7 20. ♖b2 ♖f8 met onberekenbaar spel. Sokolow – Mulder van Leens Dijkstra, corr. kamp. van Europa 1968/71. II 13. ♖xc4 ♖xc4 14. ♖a4 ♖d7 15. ♖xc4 ♖b7 16. ♖f4 ♖g8 17. ♖g3 ♖d5 18. ♖c3 cxd4 19. ♖xd4 f5 en zwart staat iets beter. Ciric – Ostojic, Skolpje 1962. III 13. ♖f4 ♖d7 14. dxc5 ♖xc5 15. ♖d2?! 0-0 16. ♖h6 ♖f7 17. ♖f3 ♖d3! 18. Re1 ♖f3:19. ♖xf3 e5 20. ♖axc4

♖xc4 21. ♖xc4 ♖b6! met een voordelig eindspel. Nowicki – Mulder van Leens Dijkstra, corr. kamp. v. Europa 1971/72. IV 13. ♖c6 ♖d5! 14. ♖fe5 ♖g8! 15. ♖h5 ♖g6 zwart staat beter. V 13. ♖h4 cxd4 14. ♖h5 ♖d7 gevolgd door c5, zwart staat beter. VI 13. ♖e1 ♖d5 14. ♖e5! ♖g8! 15. ♖h5 ♖g6 zwart staat beter.

13... cxd4?!

Ik ben niet overtuigd, dat dit het beste is, al heb ik het in drie partijen gespeeld. Gaarne zou ik in correspondentie treden met theoretici, die zich voor deze stelling interesseren! Waarschijnlijk ligt de kiem voor het ongunstige verloop van de partij reeds bij deze zet. Wie??

14. ♖xd4 ♖g7

De enige zet om trachten te rocheren. Er dreigde nl. 15. ♖g5 en ♖h5.

15. ♖xc4!

Minder goed is 15. ♖xb6?! cxb6 16. ♖xd8+ ♖xd8 17. ♖xc4 ♖b8 18. ♖d4 ♖d7 19. ♖ad1 ♖e7 met gelijk spel. Lagland – Mulder van Leens Dijkstra Olympiade VII 1968/71.

15... ♖d5

Een onaantastbare stelling voor het paard, maar misschien toch niet het beste. Echter na 15. ♖xc4 of 0-0 ontstaan stellingen die ongunstig zijn voor zwart.

50 jaar NBC 1966 - 2016

16. ♖c5! ♔f7!

Als na 16 zetten dit het beste voor zwart is, moeten er toch na 13. ♖e3! betere zetten te vinden zijn.

17. ♖c2

Gericht tegen de ontwikkeling van ♖h8. Nog beter voor wit is 17. ♘d4 ♖e8 18. ♖f3! ♔g8 19. ♖ad1 ♖d7 20. ♖fe1 ♖f7 21. b3 ♖d7 22. ♘e3! met winnend spel voor wit. Scheffer – Mulder van Leens Dijkstra, corr. kamp. van Europa 1968/71.

17... ♖f8 18. ♖xf8 ♔xf8 19. ♖ad1 ♖e7 20. ♖fe1 ♖c5

Niet in aanmerking komt 20... ♖f7 21. ♘e3 ♘b6 22. ♖c5+

21. ♖e4 ♖d7 22. ♘e3 c6

Het resultaat van de opening is voor mij bedroevend met als enig lichtpunt de rots op d5. Ik moet mij dan ook voorbereiden om door een hardnekkige verdediging de partij te redden.

23. ♖h4! ♔g7 24. ♖d4 h5!

Gedwongen maar sterk! 25. g4 gaat nu niet goed, want dan krijg ik tegenkansen op de g – en h-lijn.

25. ♘xd5 cxd5

Mijn trots op d5 is gesneuveld, al heeft dit tot verbetering van de pionnenstelling geleid. De witte aanval groeit nu echter langzaam naar een hoogtepunt.

26. ♖g3+ ♔h6

Slecht is 26... ♔f7 27. ♖f4.

27. ♖f4 ♖e7

Net op tijd is de dame terug om bij de verdediging te helpen. 27... ♖af8? faalt op 28. ♖xf6+ ♖xf6 29. ♖g5+

28. ♘h4 ♖f7 29. ♖e5!! ♖af8

Wederom gedwongen. Na 29... ♖ag8 30. ♖f3 is er niets te verzinnen tegen 31. ♖xf6 en slaan op h5.

30. ♖e3 ♔g7 31. ♖g3+ ♔h6 32. ♖e3

Zou hij het dan ook niet meer zien en remise door herhaling van zetten nastreven? De hoop herleeft!

32... ♔g7 33. ♘f5+

Stelling na: 33. ♘f5+

Hoe bitter is de ontgoocheling en hoe hard komt de klap aan! Waarom heeft hij deze zet niet dadelijk gedaan, maar

50 jaar NBC 1966 - 2016

eerst mijn moreel trachten te ondermijnen? Het is duidelijk, dat 33... exf5 34. ♖e7 kansloos is, dus moet de koning weg en er is wederom slechts een veld:

33... ♖h7

Toen ik deze stelling naar mijn vriend en teamgenoot Dick Smit doorbelde, kreeg ik het opwekkend commentaar: "Ach, speel je nog steeds, ik had al lang een nul voor je opgeschreven!"

34. ♘g3 fxe5

Dit is het enige, dat er nog op zit, dame geven tegen twee torens en al sneuvelen er nog enkele pionnen van mij, in het eindspel zijn mijn twee torens sterker dan de witte dame en de partij krijgt een volkomen nieuw gezicht.

35. ♖xf7+ ♖xf7 36. ♚xe5 ♖c8!

Eindelijk dreigt zwart ook eens iets!

37. ♚xh5+ ♖g8 38. ♚g5+ ♖g7 39.

♚d2 d4!

De laatste hoop om de partij te redden.

40. h4 e5 41. ♘e4 ♙c6!

Bijna had ik hier het voor de hand liggende 41... ♙f5 gespeeld, wat verliest! Het verschil zit hierin, dat het witte paard via g5 nu niet naar f3 kan (na 41... .. ♙c6) om de zwarte d-pion af te stoppen.

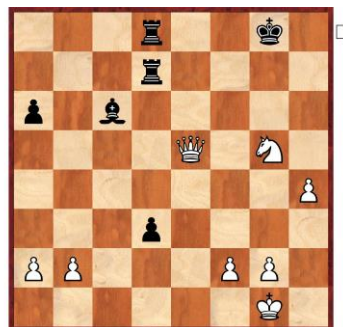
42. ♘g5 ♖d8 43. ♚a5 ♖gd7 44. ♚xe5

44. ♘e6 Niet 44... d3 45. ♘xd8 d2 46.

♚xe5 d1=♚+ 47. ♚h2 ♚d6! 48. ♚xd6

♖xd6 49. ♘xc6 ♖xc6 en het eindspel toren plus pion tegen koning plus vijf pionnen is minstens remise.

44... d3

Stelling na: 44... d3

Na deze zet ging ik pas goed in remise geloven, bij de laatste zetten heb ik een aantal varianten moeten doorrekenen, die chaotisch door elkaar liepen en niets omtrent de uitslag konden voorspellen. Nu wordt de zaak duidelijker!

45. ♚e6+ ♖g7!

Na 45... ♖f8? 46. ♚f6+ ♖e8 47. ♘e6! zou ik in het zicht van de remisehaven nog gestrand zijn.

46. ♚g4!

A) 46. h5 d2 47. h6+ ♖f8 48. ♚f6+ ♖e8 49. ♚h8+ ♖e7 50. ♚g7+ ♖d6 51. ♚f6+ ♖c7 52. ♘e6+ ♖c8 en zwart wint.

50 jaar NBC 1966 - 2016

B) 46. ♖xc6 d2 47. ♗e6+ ♔g8 48. ♗xd8 d1=♖+ 49. ♕h2 ♜xd8 50. ♖g6+ met remise door eeuwig schaak.

46... ♕f6

De veiligste manier om remise te maken. Op 46... d2 volgt 47. ♗e4+ ♕h8 48. ♗xd2

47. ♖e6+

Remise gegeven door wit. Hij ziet af van 47. ♖f4+ ♕g7 48. ♗e6+ ♕h7 49. ♗xd8 d2 50. ♖f5+ ♕h8 51. ♖h5+ ♕g8 52. ♖d1 ♕b5! 53. ♗c6! ♕e2 54. ♖xe2 d1=♖+ 55. ♖xd1 ♜xd1+ 56. ♕h2 ♜d2

7. ♗b4 ♜xb2 58. ♗xa6 ♜xa2 59. ♗c5 ♜xf2 met eveneens remise. Een keihard gevecht, dat mij zeker meer dan 200 uren heeft gekost, doch de voldoening, om niettegenstaande alles, toch remise te maken is even groot als de mooiste overwinning. Misschien ga ik in een volgende partij toch maar weer 3... c5 spelen, om een gemakkelijke remise te maken. En wanneer men mij nu vraagt, waar had wit kunnen winnen, ik zou het niet weten!!

½-½

Walter Mooij

Walter Mooij (1938) blaast nog steeds een potje mee. Voornamelijk muziek wel te verstaan, in het Walter Mooij Jazz Trio. Ooit begint hij als gewoon bordschaker. Maar om zijn openingskennis en analysevaardigheden op te krikken gaat hij in 1972 aan correspondentieschaken doen. Hij heeft op enig moment een grote partijenverzameling en boekenverzameling, met zo'n 5.000 schaakboeken.

Befaamd is hij geworden door zijn betrokkenheid bij de vlucht van Viktor Kortchnoi naar het Westen. Op 24 juli 1976 haalt hij in de auto Kortchnoi op in Amsterdam – waar Kortchnoi een toernooi speelt – en laat hem in zijn eigen huis onderduiken. Een jarenlange vriendschap volgt.

Bij het correspondentieschaak speelt hij regelmatig in de Nederland vertegenwoordigende teams. Bij de NBC is hij ook lid van de plaatsingscommissie.

Aan het individuele Europees kampioenschap correspondentieschaken doen gewoonlijk niet veel Nederlanders deel, Walter Mooij wel, hij wordt de 44^e Europees kampioen in 1996.

De eerste partij in het toernooi is gestart op 30 september 1991, zodat een doorlooptijd van 5 jaar veel geduld vraagt. Van oudere datum is de scherpe partij die Walter Mooij speelt in M22.